

Østamerikansk brakvandskrabbe (*Rhithropanopeus harrisi*)

Videnskabeligt navn: *Rhithropanopeus harrisi*

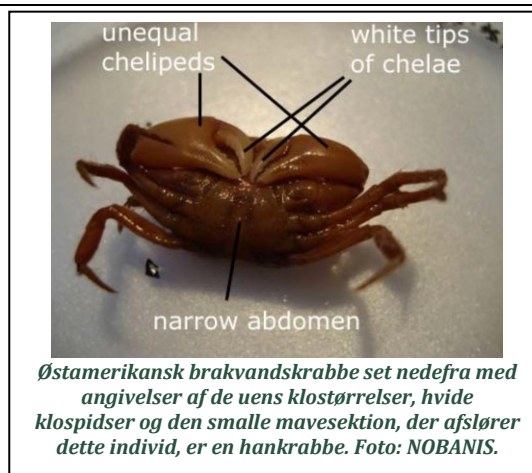
Synonymer: *Pilumnus Harrisii*. Liste over samtlige synonymer findes i WoRMS (World Register of Marine Species, Aphia ID 107414)³

Kaldenavn: Østamerikansk brakvandskrabbe

Status i Danmark: Invasiv

Beskrivelse

Mindre, grønbrun krabbe med en skjoldbredde på ca. 1,5 cm⁴. Den har store klosakse med hvide spidser. Kløerne har forskellige størrelse og form. Hannerne er større og har større klosakse end hunnerne¹.

Forvekslingsmuligheder

Østamerikansk brakvandskrabbe kan især forveksles med unge individer af den hjemmehørende art, almindelig strandkrabbe (*Carcinus maenas*), samt de ikke-hjemmehørende arter, asiatisk strandkrabbe, pensel-klippekrabbe og kinesisk uldhåndskrabbe. De øvrige arter har ens størrelse kløer, desuden er almindelig strandkrabbes kløer uden de hvide spidser, som ses hos østamerikansk brakvandskrabbe¹¹.

Spredningsvej og udbredelse

Østamerikansk brakvandskrabbe stammer fra Nordamerikas østkyst, hvor den er udbredt fra Canada til den Mexicanske Golf. Den er blevet introduceret til mere end 20 forskellige lande verden over i Sydamerika, Europa, Nordafrika og Asien⁵. Det tyder på, at krabben er blevet introduceret over flere omgange i Danmark¹². Det kan være sket via skibenes ballastvand og/eller skrog eller sekundært gennem egenspredning af individer, der allerede var i Østersøen, evt. som frit svømmende krabber^{1,2}. Arten blev set første gang i Danmark i Københavns havn i 1953, og i over 50 år blev der ikke registreret yderligere fund af arten, men siden 2008 er krabben foruden Københavns havn også registreret i det sydøstlige Danmark¹, bl.a. ved Lolland, Stege Bugt, Vordingborg og Dybsø Fjord samt en enkel registrering ved Randers havn i 2014^{2,6,7,9}.

Datagrundlag for artens invasive status i Danmark

Vi benytter en skala fra 0-3 til at vurdere arterne i forhold til de seks parametre spredningspotentiale, levestedets bevarings- og naturværdi, påvirkningen på hjemmehørende arter, påvirkning på økosystemfunktioner, økonomiske effekter og helbredseffekter. 0 svarer til ingen, 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj påvirkning. Kvaliteten af data, der ligger til grund for vurderingen, angives på en firetrins skala: meget sikker (empiriske, kvantitative data for arten), sikker (overvejende kvalitative data for arten), middel (udelukkende kvalitative data), usikker (få eller ingen data).

	Sprednings- potentiale	Levestedets bevarings- og naturværdi	Påvirkning af hjemme- hørende arter	Påvirkning af økosystem- funktioner	Økonomiske effekter	Helbreds effekter
Score	2	2	2	2	1	0
Datakvalitet	sikker	middel	middel	middel	sikker	sikker

Spredningspotentiale: 2 (middel). Spredningspotentialet for østamerikansk brakvandsskrabbe er vurderet middel. Arten har en høj reproduktionsrate og lægger mellem 5.000 og 20.000 æg per parring og larverne kan spredes vidt omkring med havstrømmene¹. Arten er, som det fremgår ovenfor, spredt til flere kystområder, men forekommer ikke overalt i de indre danske farvande.

Levestedets bevarings- og naturværdi: 2 (middel). Østamerikansk brakvandsskrabbe lever i saltvand og brakvand (0,5-25‰), men kan også tåle ferskvand i kortere perioder¹. Krabben optræder i dens naturlige udbredelsesområde på dybder imellem 0-10 m, og ofte i beskyttede områder med vegetation og eksempelvis østersrev, men optræder også i havne⁵. Da den sandsynligvis vil være begrænset i sin udbredelse i de danske farvande, og derfor ikke vil udgøre en stor trussel for eksempelvis Natura 2000-områder, vurderes påvirkningen af levestedernes bevarings- og naturværdi ud fra et forsigtighedsprincip at være middel. Der mangler imidlertid overvågning, men udvikling af egnede DNA-markører er i gang.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 2 (middel). Effekten på hjemmehørende arter anses for middel, idet østamerikansk brakvandsskrabbe kan konkurrere med hjemmehørende krabber og æder hjemmehørende bundlevende arter¹. Den er også selv et fødeemne for andre rovdyr¹. Krabben kan overføre "white spot baculovirus" til rejer og krabber, hvilket muligvis kan skade hjemmehørende arter².

Påvirkning af økosystemfunktioner: 2 (middel). Effekten på økosystemfunktioner vurderes på baggrund af forsigtighedsprincippet til middel, da der kun findes få undersøgelser, der belyser dette⁵. Et studie fra Finland fra 2016 viser, at krabben siden 2009 har spredt sig meget i den nordlige del af Østersøen og her har invaderet lavvandede, mudrede og stenede kystområder, særligt habitater med blæretang, men er også fundet i ålegræsbede. Dette mener man potentielt kan udvikle sig til et problem for disse habitater og fødekæder, da der ikke findes hjemmehørende krabbearter i Finland og derved ingen konkurrence⁸. I Danmark findes flere hjemmehørende krabbearter, og det er derfor uvist hvilken påvirkning arten kan have på fødenettene og økosystemfunktioner, da der mangler undersøgelser.

Økonomiske effekter: 1 (lav). De økonomiske effekter af østamerikansk brakvandsskrabbe er vurderet til lav. Ved masseforekomst kan krabben ødelægge fiskeudstyr og fangst. Derudover har krabben stoppet vandrør og kølekanaler til Texas og i Det Kaspiske Hav^{1,2}.

Helbredseffekter: 0 (ingen). Der er ikke registreret negative helbredseffekter af østamerikansk brakvandsskrabbe.

Kilder

¹ Jensen, Kathe R. (2010): NOBANIS – Invasive Alien Species Fact Sheet – *Rhithropanopeus harrisi* – From: Identification key to marine invasive species in Nordic waters – NOBANIS www.nobanis.org (besøgt 20. april 2022).

- ² Den østamerikanske brakvandskrabbe *Rhithropanopeus harrisi* i Danmark: Gammel gæst og ny invasiv art. / Tendal, Ole Secher; Olesen, Jørgen; Lundholm, Beth S.I: Flora og Fauna, Bind 117, Nr. 1, 2011, s. 23-26.
- ³ [WoRMS Editorial Board](#) (2022). World Register of Marine Species. Available from <https://www.marinespecies.org> at VLIZ. (besøgt 20. april 2022).
- ⁴ Hayward, P.J. & Ryland, J.S., 2017. Handbook of the marine fauna of the British Isles and North-West Europe. Clarendon Press, Oxford.
- ⁵ CABI datasheet *Rhithropanopeus harrisi* (Harris mud crab). Last modified 2019. <https://www.cabidigitallibrary.org/doi/10.1079/cabicompndium.66045> (besøgt 16. august 2022).
- ⁶ Arter.dk, art: Brakvandskrabbe – *Rhithropanopeus harrisi*. <https://arter.dk/taxa/taxon/details/d5052cf9-f785-ea11-aa77-501ac539d1ea> (besøgt 20. april 2022).
- ⁷ Det nationale Overvågningsprogram for blødbundsfauna. <https://mst.dk/natur-vand/overvaagning-af-vand-og-natur/hav-og-fjord/> (besøgt 20. april 2022).
- ⁸ Gagnon, K, Boström, C. 2016. Habitat expansion of the Harris mud crab *Rhithropanopeus harrisi* (Gould,1841) in the northern Baltic Sea: potential consequences for eelgrass food web. *BioInvasions Records* 5.
- ⁹ Danske krabber truet: invasive krabber vælter frem. <https://www.tv2east.dk/naestved/danske-krabber-truet-invasive-krabber-vaelter-frem> (besøgt 20. april 2022).
- ¹⁰ Forward, R.B.2009. Larval biology of the crab *Rhithropanopeus harrisi*(Gould): a synthesis. *Biological Bulletin* 216:243-256.
- ¹¹ Miljøstyrelsen. Invasive krabber. Bestemmelsesnøgle. https://mst.dk/media/223428/miljoestyrelsens-krabbeguide_net.pdf (besøgt 10. august 2022).
- ¹² Fowler, A.E, Forsström, T., Numers, M., Vesakoski, O. The North American mud crab *Rhithropanopeus harrisi* (Gould,1841) in the newly colonized Northern baltic Sea: distribution and ecology. *Aquatic Invasions* 8(1),89-96.